

вирощування рису на краплинному зрошенні за період вегетації складають в 2 - 3 рази менше ніж при традиційній технології вирощування в чеках.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ванцовський А.А. Рис – цінна харчова культура / А.А. Ванцовський, Р.А. Вожегова, С.Г. Вожегов // Нетрадиционное растениеводство. Эниология. Экология и здоровье: материалы XIV международного симпозиума, 3-11 вересня 2005 р. – Симферополь, 2005. – С. 211-213.
2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ksau.kherson.ua/files/vr/Дис.С.Г.%20>
3. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://arkinua.blogspot.ru/2014/04/blog-post_22.html
4. Дудченко В.В. Формування і функціонування ринку рису в Україні: монографія / В.В. Дудченко В.В.- К.: ННЦІАЕ, 2015. – 304 с.

Аверчев О.В. – д.с-г.н., професор

Татаров О. С.– аспірант, Державний вищий навчальний заклад «Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон, Україна

СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОЩУВАННЯ КВАСОЛІ

Овочі мають велике значення в харчуванні людини. Їх цінність визначається наявністю в них вуглеводів, білків, органічних кислот, ефірних масел, ароматичних, дубильних, мінеральних речовин і особливо вітамінів. Багато з них в овочах розчинені, тому добре засвоюються організмом людини, підвищують засвоюваність інших харчових продуктів. Вживаються вони людиною в їжу в сирому, приготованому і консервованому вигляді.

У зв'язку з підвищеним інтересом до проблеми рослинного білка особливе місце серед овочевих культур належить бобовим культурам, які є джерелом рослинного білка для людини і тварин.

Квасоля — традиційна культура України. На жаль, в останні десятиріччя площі під цією культурою були незначні, вирощували її в основному на присадибних ділянках. Вона користується значним попитом на світовому ринку, ціни стабільно високі.

На сьогоднішній день світовий ринок сільськогосподарських культур з високим вмістом білку динамічно розвивається. Перше місце між зернобобовими культурами займає квасоля: 9 млн т бобів вирощується на посівній площі близько 20 млн га. Основними постачальниками є Ефіопія, Китай, Аргентина, Канада, США і М'янма [1].

Широке поширення зернобобових культур у світовому землеробстві обумовлено, перш за все, їх здатність накопичувати в насінні і вегетативної маси великі кількості високоякісного білка. У порівнянні з зерновими

злаковими культурами вони містять в насінні в 1,5-2 рази, а в деяких - в 3 рази більше білкових речовин і забезпечують найвищий вихід перетравного протеїну і незамінних амінокислот з гектара посіву.

В Україні ринок зернобобових перебуває у стадії активного відродження. За даними Українського клубу аграрного бізнесу (УКАБ) з 2005 по 2015 рік посівні площі квасолі зросли від 26,7 до 35,0 тис. га, найбільша частка яких зосереджена в приватному секторі на присадибних ділянках [1].

Стимулом для збільшення площ під квасолею та розробка інтенсивних технологій, які забезпечать збільшення врожайності високої якості в Україні є зростання експортного потенціалу культури. За матеріалами (рис.1) клубу аграрного бізнесу, експорт квасолі з кожним роком збільшується. Особливо ця тенденція спостерігалась в 2015.

В зв'язку із збільшенням попиту на світовому ринку ця тенденція на збільшення експорту за прогнозами аналітиків буде мати стійку тенденцію.

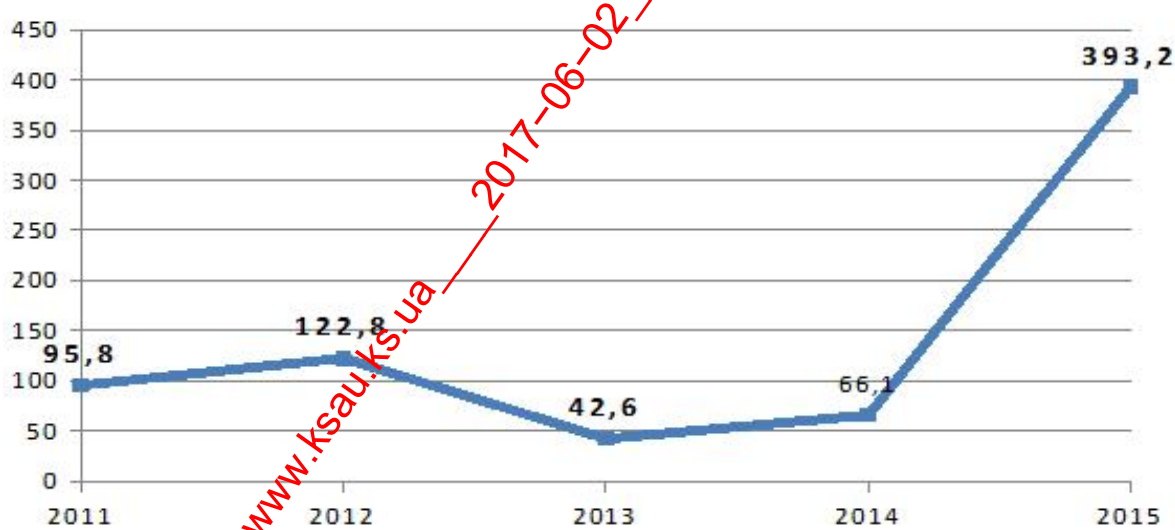

Рис. 1 – Експорт квасолі. (За матеріалами клубу аграрного бізнесу)

На півдні України одним із шляхів інтенсифікації виробництва квасолі є зрошення.

Але дефіцит та висока ціна водних та енергетичних ресурсів, що спостерігається у світі не оминув і України. Для вирішення проблем економії прісної води, зокрема при зрошенні сільськогосподарських культур очевидно, що слід застосовувати екологічно безпечні ресурсозберігаючі технології, а саме нові способи та засоби поливу. У зрошуваному землеробстві цей напрям реалізується на основі впровадження технологій краплинного зрошення.

Відомо, що потенційні можливості технологій краплинного зрошення, у першу чергу за рахунок оптимізації водного та поживного режимів ґрунту, дозволяють отримувати достатньо високі рівні врожайності за одночасної мінімізації питомих витрат на одиницю продукції. Цей факт є основним стимулом у впровадженні цього способу зрошення при вирощуванні квасолі в умовах Причорноморського степу України.

Разом з тим, краплинне зрошення вносить докорінні зміни до основних складових технології вирощування. У першу чергу, це стосується схем сівби, а разом із цим – техніки та технології посіву і збирання, режиму зрошення, систем удобрення і захисту рослин. Тому вивчення технології вирощування квасолі при краплинному зрошенні в умовах Причорноморського степу України є актуальним.

Проблематикою вивчення елементів технології вирощування квасолі в умовах зрошення Причорноморського степу України займалися ряд вчених Коваленко О.А., Попов О.П., та інші. Але наукові дані щодо вирощування квасолі в умовах краплинного зрошення практично відсутні.

Проведений аналіз сучасного стану розвитку краплинного зрошення в умовах Причорноморському степу України говорить про великі можливості до поступового зростання площ та розширення асортименту вирощуваних культур в тому числі і овочевих.

На нашу думку однією з овочевих культур яка забезпечить отримання стабільного прибутку для сільськогосподарських підприємств при вирощуванні в умовах краплинного зрошення є квасоля.

Тому перед науковцями ДВНЗ «Херсонський ДАУ» поставо завдання, агроекологічно обґрунтувати можливості та розробити елементи технології вирощування квасолі при краплинному зрошенні в умовах Причорноморського степу України.

Польові дослідження були проведені в 2016 році на землях ТОВ «Райз-Південь» Цюрупинського району Херсонської області. Результати дослідів показали, що в умовах півдня України при краплинному зрошення можливо отримувати майже вдвічі вищий врожай, ніж середній по країні.

Так найбільша урожайність зерна квасолі, у наших дослідженнях формувалась, формувалась при виконанні чизелювання на глибину 20-22 см, внесені мінеральних добрив дозою N90P105 за передполивного порогу 75-80%НВ – 4,45 т/га.

Застосування краплинного зрошення при вирощування квасолі в умовах Причорноморського степу забезпечує зниження рівня споживання води біля 50 відсотків в порівнянні з традиційною технологією вирощування квасолі на зрошенні, що істотно ослабляє техногенне навантаження на довкілля та підвищує економічну ефективність землеробства на меліорованих землях.

Отже проведений економічний аналіз та результати польових дослідів показали, що одним із шляхів збільшення врожайності в умовах півдня України є впровадження перспективних адаптивних технологій вирощування квасолі на краплинному зрошенні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аналітика: квасоля / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [AgroPortal.uapublishing/analitika...fasol-uzhin](http://agroportal.uapublishing/analitika...fasol-uzhin).

2. Краплинне зрошення – сучасний метод поливу/ [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://moja-usadba.ru/umnyj-ogorod/kraplinne-zroshennya-suchasnij-metod-polivu.htm>.